

sának utjait. Ilyen vagyok és nem tudok más lenni, — ez az értelme minden kongresszusi beszédének. Vagy elfogadok úgy, ahogy vagyok, vagy nem fogadok el egyáltalán. Kompromisszumokra nem vagyok kapható. Büszkén vágja ezt a kongresszus szemébe. Fogcsikorgatás. Az ellenzék tumból. A kongresszus azonban érzi az ur kezét.

Van más emberetek? — kérjük az ellenzékét. Szégyenteljesen lehorgasztják a fejüket és tehetetlenségükben bizottsággal akarják helyettesíteni a vezetőt! Nevetséges. Összetakolt elemek pótolhatnák-e egy zsenit?

A kongresszus aláveti magát, mert nagy a mi szeretetünk Cion iránt.

Még nincs is zsidó állam és máris a világ zsidóságának koronázatlan királyaként ünneplik őt. Voltak már nagyjaink a galutban, fejedelmek a zsidó számitásban. Weizmann szerepe és pozíciója azonban univerzális, bárhol jelenik meg, mindenütt fejedelmi tisztelettel fogadják.

Weizmann büszke természet. Ez azonban nem dől, hanem az olyan ember büszkesége, aki megőrzi méltóságát és önmaga legszigorúbb bíróját. Nem szereti a pókokat ellensége minden teatralis gesztusnak és ennek ellenére ez a pinski zsidó fiú akaratlannul is fejedelmi allűrökkel rendelkezik. A XV. kongresszus egyik éjszakai ülésén néhány deklarációt olvasott fel.

Vihar! Weizmann hallgat! Más felajánl és kifejtene deklarációjának értelmét, vagy legalább is megégyeszer felolvassa azokat. De Weizmann hallgat. Bárhogy dul is a vihar. Trónbeszédet nem tartanak kétszer. A kongresszus elnöke tulharsogja a vihar orgonáját s a kongresszus ezzel tudomásul veszi az egyébként tiszta és világos értelmű weizmanni nyilatkozatot.

Böleiseink mondják: minden nemzetnek küld Isten egy vezért a népnek. A világháború zsidó nemzetüknek rendkívüli vezérre volt szüksége.

Isten Weizmannt küldte. Láttátok munkájában, megelégedetten mosolygott és mondta:

„Jól van ez így!”

Sayers, Jelige: „Gyilkosság”. Egy hírdetőröda titkai: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektív-sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

Mit olvassunk?

- Bromfield: Huszonnégy óra Kötve Lei 60
- M. Prevost: Akit az asszonyok szeretnek, kötve L 60
- Mazo de la Roche: Jalna lakói, kötve L 60
- E. Renée: Hajnali hegedűs, kötve L 60
- Ursula Parrott: Exfeleség, kötve L 60
- Ursula Parrott: Szabad a esők, köt. L 60
- Móricz Zsigmond: Forr a bor, kötve L 60
- Móricz Zsigmond: Rokonok, kötve L 60
- Vicki Baum: Helén doktorkisasszony kötve L 60
- Vicki Baum: Baleset, kötve L 60
- Werfel: Nápolyi testvérek, kötve L 60
- Földi M.: Isten országa felé, kötve L 60
- Szintyai Z.: Nines feltámadás, kötve L 60
- Manrois: Asszonyok útja, kötve L 60
- Arnaud: Halálra ítélem, kötve L 60
- Undset: Pogány szerelem, kötve L 60
- Szomorj Dezső: Gyuri, kötve L 60
- Bródy Lili: A Mancsi, kötve L 60
- Bródy Lili: Felesége tartja el, kötve L 60
- Martin Maurice: Szerelem, örök titok, kötve L 60
- Jacques Deval: A préda, kötve L 60
- Földi M.: A meztelen ember, kötve L 60
- Zilahy Lajos: A lélek kialszik, köt. L 60
- Childers: A rejtélyes könny, füzve L 28
- Biggers: A sárga detektív, füzve L 28
- Molnár Ferenc: A zenélő angyal, köt. L 90
- Molnár Ferenc: Csoda a hegyek közt, füzve L 60
- Zilahy Lajos: Halálos tavasz, kötve L 57
- Zilahy Lajos: A szökevény, kötve L 78
- Zilahy Lajos: Két fogoly, kötve L 90
- Papini: Krisztus története, kötve L 90
- Kuncz: A fekete kolostor. Propaganda kiadás, kötve L 90
- Sinclair Lewis: Egy modern asszony szíve, kötve 2. kiadás L 144
- Babits: A gólyakalifa, kötve L 57
- Hegedűs L. Széchenyi I. regénye és éjszakája, kötve L 132

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beküldése mellett (psotabélyegben is) vagy utánvétellel.

Határrevízió helyett Erdély önállóságát propagálta Bethlen Londonban

Maniura és Vaidára hivatkozott Bethlen, mint akiktől a „Keleti Svájc” legszebb fejtegetéseit hallotta

London, nov. 30. Gróf Bethlen István, volt magyar miniszterelnök jelenleg Londonban tartózkodik. A magyar államférfi az angol külügyi társaságban előadás-sorozatot tart. Harmadik előadásában Erdéllyel foglalkozott. Feltűnést keltett, hogy régebbi kijelentéseivel ellentétben az „erdélyi kérdés megoldását” ma már másképp képzei, mint ezelőtt. Beszédében a kérdés megoldására több módot fejteget, majd a következőket mondja:

Marad tehát megfontolandónak az a gondolat, amely szerint Erdély újabb valamely formában önállóvá válnék, nem lenne sem Romániáé, sem Magyarországé, vagy ha úgy akarjuk, mind a kettőnek közös gyermeke lenne. Erdély területén pedig az ott lakó három nemzet, tudniillik a román, a magyar és a szász, testvériesen osztozkodnék az állami hatalomban s a saját népe által lakott területen helyi nemzeti önkormányzattal bírna.

Gróf Bethlen István előadásának további részében ismertette Erdély hajdani önállóságának történelmi korszakait s a román nemzeti párt megalakulását Erdélyben, amely már 1914 előtt magának követe a kormányzást.

— Erdélyről, mint Keleti Svájc — mondotta — a magyar parlamentben, amelynek 1901 óta vagyok tagja, Maniurát és Vaidát hallottam a legszebb előadásokat, azoktól, akik ma Romániában Erdélyt képviselik, Erdély mint Keleti Svájc volt a román nemzeti párt programja és belső berendezésében a régi erdélyi tradíciókhoz való visszatérés, kiegészítve a három nemzetet a most már legszámbotagabb tagot számláló románnal. Ehhez a konstrukcióhoz meggyőződésem szerint ma is meg volna az erdélyi román nép széles rétegeiben az akarat.

Mert a lokálpatriotizmus, az ugynevezett transzilvánizmus elevenen él ma is az erdélyi román nép lelkében. 1919-ben az antant legfelsőbb tanácsa, mielőtt a békeszerződéseket megállapította, egy pártatlan amerikai szakértőt, Coolidge urat küldötte Erdélybe, hogy a helyszínen tanulmányozza a helyzetet, Coolidge, Budapestre érkezve, közölte, hogy úgy az erdélyi románnál, mint a magyarnál és a szászánál is bizony azt a határozott benyomást nyerte, hogy ezek elsősorban erdélyiek és sokkal nagyobb mértékben erdélyiek, mint románok, magyarok meg németek. És Coolidge urnak nézetem szerint ebben sok igazsága volt. Van és él a három nemzet tagjaiban egy speciális erdélyi patriotizmus.

Európának tisztában kell lennie azzal, hogyan sikerül a nagyhatalmaknak a kis népeket a Duna-medencében egymással méltányos alapon kibékíteni. A nagyhatalmak egy új és méltányos békének nem lehetnek csak zsandárjai, mint ma, hanem örömapai és násznagyai. A román és a magyar faj között a béke helyreállítása az erdélyi kérdés helyes megoldásától függ, mert különben sőt és viharteljes idő következik, amelynek rendjén Közép-Európa kis népeire vagy a keleti szláv óriás fog kezét emelni, vagy a germán „Drang nach Osten” vagy pedig, egymással meggyevezve, mindkettő.

Egyik sem lehet e kis népek érdeke, de Európa érdeke sem.

Bethlen István gróf fejtegetéseivel Scutus Viator szállott erős vitába. Először kétségbe vonta Bethlen Istvánnak azt az állítását, hogy az erdélyi óslakók a magyarok voltak. A románság régi

erdélyi elhelyezkedésére bizonyosságot hozta fel, hogy Mátyás király és Hunyadi János is román eredetűek voltak. Ez után részletesen foglalkozott a középeurópai államok politikai helyzetével és helytelenítette a Bethlen István gróf által ajánlott megoldási módot, a népszavazást, melyből — mondta Scutus Viator — csak háborús konfliktus származnék.

Háborút üzentek egymásnak Hedzsasz és Jemen arab államok

Róma, nov. 30. A Corriere della Sera kairói értesülése szerint a két nagy arab állam: Hedzsasz és Jemen a múlt héten valóságilag ostromolta egymást mindenfajta ultimátumokkal, most pedig kölesőnösen megüzenték a háborút.

Ibn Saud és Jahia Imam csapatai már véres ütközetbe bocsátkoztak egymással az asszírjai területen. Az új iraki király, I. Gházi közvetíteni próbált a két rokon nemzet között, de fáradozása nem járt semmiféle sikerrel. A két állam háborús

ZION-LLOYD

A Romániai Zsidó Nemzeti Alap volt igazgatója, M. Lampolsky vezetése alatt (Bukarest, Bul. Elisabeta 15, tel. 316-41) kéthetenként rendszeres palesztinai és palesztinakörnyéki kirándulásokat rendez a legelőnyösebb feltételekkel. Legközelebbi indulások: December 4 és 18, január 1, 15 és 29-én.

Ugyanígy értelemben szólalt föl Macartney képviselő is, aki szintén nagy erővel védelmezte a kisanant álláspontját. A hozzászólásokra Bethlen István gróf a magyar történelmi álláspontjának kifejtésével válaszolt.

A palesztinai zsidóság elementáris erővel tiltakozik a bevándorlás megszorítása és a turista razziák ellen

Párizs, nov. 30. A Matin damaszki távirata szerint a háborús konfliktusba került Hedzsasz és Jemen arab államok határvidékén véres ütközet folyt, amelyben mindkét részen mintegy százan estek el és sebesültek meg. Az angol diplomácia intervencióra kérte fel az iraki kormányt, de az intervenció mindezeidig hatástalan maradt.

A palesztinai zsidóság elementáris erővel tiltakozik a bevándorlás megszorítása és a turista razziák ellen

A zsidó munkáspárt egységes koalícióra szólította fel a jisiv összes pártjait. A palesztinai revizionisták hajlandók az allija megszorítása ellen tiltakozni a bevándorlás ellen

Jeruzsálem, november 30. Az angol kormány kampánya a Palesztinába megtelepedett turisták ellen még mindig nem jutott nyuvópontra. Noha eddig ténylegesen egyetlenegy illegálisan Palesztinában tartózkodó zsidó sem utasítottak még ki, a turisták elleni razziák szokatlanul folynak és a rendőrség közegei egyre-másra fogdosnak össze azokat a zsidókat, akik szabályszerű bevándorlási engedély nélkül tartózkodnak az országban. Különösen a keleti, egyiptomi, jemeni, bocharai és kurd zsidók ellen irányulnak ezek a razziák, amelyre az egész palesztinai jisiv a legnagyobb felháborodással reagál.

A palesztinai exekutíve, valamint a jisiv reprezentánsai permanens tárgyalásokat folytattak a palesztinai kormányral, illetőleg a főkormányzóval, akitől egyrészt a razziák beszüntetését, másrészt a bevándorlási korlátozások leépítését és nagyobb számú certifikátok kibocsátását követelik. A főkormányzó azonban, nyilván a londoni gyarmatügyi hivatal utasítására, nem hajlandó tágitani merev álláspontjáról.

A palesztinai munkáspárt éles proklamációt bocsátott ki a bevándorlás megszorítása ellen, amely azt jelenti, hogy az angol kormány nyíltan megszegte a mandátumban vállalt kötelezettségeit. A proklamáció felszólítja az egész világ munkásságát, hogy minden uton és módon hozzák az egész világ közvéleményének tudomására azt a szándékukat, hogy minden akadályokon keresztül készek Palesztinában a zsidó életet felépíteni és folytatni fogják konstruktív építőmunkájukat.

A proklamáció egységre való felhívással végződik és a következőket mondja:

„Az a veszély, amely palesztinai építőmunkánkat fenyegeti, a jisiv összes erőinek koncentrációját teszi szükségessé. A palesztinai munkáspárt fel szólítja a jisiv összes elemeit, hogy so rakozzanak tömött sorokban a palesztinai zsidóság vezetői és a cionista mozgalom köré.”

Jeruzsálemben tegnap nagygyűlést rendezett a zsidó lakosság, amelyen dr. Zwi Eljihu Cohen revizionista vezér is beszédet mondott, aki kijelentette, hogy a revizionisták örömmel követik a munkáspárt által kiadott jelszót és hajlandók a koalícióhoz csatlakozni, mert ha az alljáról van szó, úgy nem lehet szó jobb és baloldali különbségekről.

A palesztinai zsidó nemzet tanácsa, a Vaad Leumi vasárnapról hétfőre virradó éjszaka rendkívüli ülést tartott, amelyen rendkívüli éles hangú határozatot fogadtak el a bevándorlási korlátozások ellen. A határozati javaslat felszólítja Palesztina zsidó lakosságát, hogy élesen tiltakozzanak a palesztinai kormány intézkedései ellen, mert a bevándorlás megszorítása egyformán árt nemcsak a zsidó lakosságnak, hanem az ország érdekének és annak nem gazdasági, hanem tisztán politikai okai vannak.

A jeruzsálemi zsidóság az arab polgármester ellen

Ezzel egyidejűleg a jeruzsálemi zsidó tanács írásbeli tiltakozó jegyzéket nyújtott át a főkormányzónak, amelyben tiltakoztak az ellen, hogy Jeruzsálem arab polgármestere, Racheb Bey Nashashibi intervenciót a zsidó bevándorlás ellen.

— Nashashibinek — mondja az átírt — nem volt joga Jeruzsálem lakossága nevében nyilatkozni, mert Jeruzsálem lakosságának 60 százaléka zsidó. Jeruzsálem városának érdekei megkívánják az erőteljes zsidó bevándorlást és a polgármester nem a várost, hanem a párta érdekeit képviselte akkor, amikor a bevándorlás megszorítása mellett törtélandzsát.

Hasonló tiltakozó jegyzéket küldött a palesztinai kormányknak a palesztinai gárárvárosok szövetségének most ülésező kongresszusa is, akik hangsúlyozták, hogy a palesztinai ipar igen nagy munkásiánnya, küzd.

Mani minisz ma

Bucuresti-Buk. Kelet tud.) Rövi hogy a bukaresti ig elhalasztotta jének: Emil Sian gyalását. Popesc felügyelőt vadól hogy az erdőkis meghamisítva, l végetért Tischerl nagyobb területé mint amennyi m sára tanuként b azután Emil Sian legjobban forgal tözse tulajdono ritette. Tischerl kórházban, a gy előzetes vizsgáló majd erkölcsi k ra helyezték és megfontolással e indították meg e

Az esküdtzék san a bukaresti tézkedéseket tette. Az esküdtzék l személyek juthat hogy valamely perhez. Sorrend gyilkolásának az kütszék tárgyal volt. Az első há elhalasztották és került sor Sianc esküdtzék elnök foglalta el az Donici és Stamb dat I. Petrescu kapitányt a terem mával éljenzi m része, mire Rado delte a terem t azzal indokolta meg olyan szen viselkedésükkel a atmoszférát, am nak le kell foly üritik ki: a kiün egy félórán ken azok maradhatták, hogy közvet ben.

Végül az elnö Összesen 140 tan jelentős része m son. Ezután Sia adatait veszi fel élet korát, foglal védőinek hosszú szerepelnek: Vas szor, Radulescu emschki, az ant nőke, Cătuneanu ler Mór özvegy dr. Sándor ügy

A magánvád Sándor ügyvé magánvád ezze valóvá akarta kártérítést kívá lékét védi. Kéri a cimen, hogy tetett tanuk Gyula, Vaida Virgil Pătărca, és Cornel Biant gyaláson. Petre selője, ugyancs vasolja, tanuk A Siancu kap liu Cluj és Za elhalasztása el koznak arra, nyújtotta be a vántak listáját, dül a magánvá A magánvád ügyész reflekt sokra. Kijelen pere nem bef igekeznek bez bünper. Mjntho badlábban van

VICHY-ETAT termékek

VICHY-ETATSóforrás Az ásványvízből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.

VICHY-ETATDaszóvív 2-3 pasztilla étkezés után megkönynyíti az emésztést.

VICHY-ETAT Tab'eták Az emésztés elősegítésére szolgáló szikvíz otthoni készítésére.

Övakojunk az utánzatoktól és hamisítványoktól! Vezérképviselő: **Pilippe Finkelstein** Bucuresti, Str. Cămpineanu 20

Maniu Gyula, Vaida Sándor és több volt miniszter meg magánvád Siancu kapitány perének elhalasztását

Nemzeti ügy, vagy közönséges büntetés?

Bucuresti-Bukarest, nov. 30. (Az Uj Kelet tud.) Röviden beszámoltunk arról, hogy a bukaresti esküdtbírók márciusig elhalasztotta Tischler Mór merénylet-jének: Emil Siancu kapitány perének tárgyalását. Popescu Pera erdészeti vezér-felügyelőt vádolta az ügyesség azzal, hogy az erdőkisajátítási jegyzőkönyvet meghamisítva, lehetővé tette a tragikus végetért Tischler Mórnak, hogy erdeiből nagyobb területet tartson meg magának, mint amennyi megillette. A per tárgyalása tanuként beidézték Tischler Mórt, azután Emil Siancu rokkant kapitány, a legjobban forgalmazó kolozsvári dohány-társaság tulajdonosa, revolverlövésessel leterítette. Tischler Mór másnap meghalt a kórházban, a gyilkos pedig rövid ideig előzetes izsgalati fogságban tartották, majd erkölcsi kanció fejében szabaddá-
ra helyezték és gyilkosság, tehát előzetes megfontolással elkövetett büntény címén indították meg ellene az eljárást.

Kiüritik a tárgyalótermet

Az esküdtzéki tárgyalással kapcsolatos a bukaresti hatóságok széleskörű intézkedéseket tettek a rend fenntartására. Az esküdtzék helyiségében csak olyan személyek juthattak be, akik beigazolták, hogy valamely plauzibilis közül van a perhez. Sorrendben Tischler Mór meggyilkolásának az ügye a negyedik, az esküdtzék tárgyalási rendjébe iktatott per volt. Az első három tárgyalást azonban elhalasztották és délután három órakor került sor Siancu kapitány perére. Az esküdtzék elnöki székét Sava Radovan foglalta el, az esküdtzék tagjai Eugen Donici és Stambulescu bírák, míg a vádat I. Petrescu ügyész képviseli. Siancu kapitányt a terembe való belépése alkal-mával eljenezni kezdte a hallgatóság egy része, mire Radovan elnök azonnal elrendelte a terem kiüritését. Rendelkezését azzal indokolta meg, hogy nem engedheti meg olyan személyek jelenlétét, akik viselkedésükkel zavarhatnák az objektív atmoszférát, amelyben a per tárgyalásának le kell folynia. A termet csendőrkök üritik ki: a kiüritési művelet több mint egy félórán keresztül elhúzódott. Csak azok maradhattak helyükön, akik igazolták, hogy közvetlen szerepük van a perben.

Száznegyven tanu

Végül az elnök a per tanuit szólítja. Összesen 140 tanu van beidéztve, akiknek jelentős része meg is jelent a tárgyaláson. Ezután Siancu kapitány személyi adatait veszi fel az elnök, aki bediktálja élet korát, foglalkozását, majd beterjeszti védőinek hosszú listáját. A védők között szerepelnek: Vasiliu Cluj, Fortu professzor, Radulescu ezredes, dr. Vidioan, Mol enschki, az antiszemita diákszövetség elnöke, Cătuneanu őrnagy és mások. Tischler Mór özvegyét, a magánvád nevében dr. Sándor ügyvéd képviseli.

Egy lej anyagi kártérítés

A magánvád egy lej kártérítést kér. Sándor ügyvéd hangsúlyozza, hogy a magánvád ezzel a követeléssel nyilvánvalóvá akarta tenni, hogy nem anyagi kártérítést kíván, hanem az elhunyt emlékét védi. Kéri a per elhalasztását azon a címen, hogy a magánvád által beidéztetett tanuk egyrésze, közöttük Maniu Gyula, Vaida Sándor, Hatieganu Emil, Virgil Pătârca, Ioan Pop, Victor Ratiu és Cornel Bîanu, nem jelentek meg a tárgyaláson. Petrescu ügyész, a vád képviselője, ugyancsak a per elhalasztást javasolja, tanuk hiányában.

A Siancu kapitány védői részéről Vasiliu Cluj és Zamfirescu ügyvédek a per elhalasztása ellen szólnak fel. Hivatkoznak arra, hogy a magánvád későn nyújtotta be az általa megidézett kívántak listáját, akiknek elmaradása egyedül a magánvád terhére lehet írni.

A magánvád részéről Chirchulescu ügyész reflektált ezekre a felszólalásokra. Kijelenti, hogy Siancu kapitány pere nem nemzeti ügy, mint ahogy védői igyekeznek beállítani, hanem közönséges bűnper. Mínt hogy a vádlott amugyis szabaddá van, nem látja be, milyen in-

dokok szólnak a per elhalasztása ellen. A magánvád ragaszkodik a fentebb említett tanukhoz, mert ezek valamennyien ismerik az egész kérdéskomplexumot és tudják, hogy mennyire igazságtalan és alaptalan volt az a hajszá, amelyet egy-

sek Tischler Mór ellen indítottak. Az esküdtzék tanácskozára vonult vissza, majd néhány perc után kihirdették a döntést: Siancu kapitány perének tárgyalását 1934 március 29-ére halasztják el.

A törvényszék nem érzi magát hivatottnak eldönteni, hogy csalhatatlan-e a polgári társadalom

Felmentették az izgatással vádolt Demeter Jánost

Cluj-Kolozsvár, nov. 30. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójának Patea tanácsa ma hirdette ítéletét sajtó útján izgatással vádolt Demeter János újságíró sajtóperében. Mint az Uj Kelet megírta, Demeter János ez év februárjában két cikket írt a Falvak népe című folyóiratban, melyet izgatató hangnak minősített az ügyesség. Mivel a cikk fordítása nem fedte a magyar szövegben írtakat, azért Demeter arra kérte a bíróságot, hogy adjon haladékot a cikk lefordítására. Patea elnök

mára halasztotta a tárgyalás folytatását, amikor Demeter elkészítette a cikk helyes fordítását, melynek alapján Patea elnök a következő érdekes indokolással hozott ítéletet: Demeter az említett cikkekben a polgári rendszert kifogásolja. A törvényszék nem érzi magát hivatottnak arra, hogy eldöntse, vajjon csalhatatlan-e a polgári társadalom vagy nem? Ezért Demeter János újságíró felmenti a törvényszék a vád és annak következményei alól.

Nyolcvanezer lakosa van Tel-Avivnak

Statisztikai számok Tel-Aviv fejlődéséről

Tel-Aviv, november 30. A tel-avivi városi tanács legutóbbi bulletinjában a város összlakosságának száma 80.000-re emelkedett. A születések száma 2198 volt a múlt évi 1930-al szemben. Tavaly 757, az idén 901 házasságot kötöttek. Ugyanakkor a válások száma is 176-ról 240-re emelkedett. A válások nagy számának oka abban keresendő, hogy Európában számos ugynevezett certifikát-házasságot kötöttek és ezeket Tel-Avivban likvidálták.

A város bevételei ez év augusztusában 15.886 fontot tettek ki. Áprilistól — szeptemberig terjedő félévben 83.783 fontot vett be Tel-Aviv városa szemben az elmúlt év első felében befolyt 54.711 fonttal. Az építési illetékekből befolyt jövedelem megháromszorozódott, a víz díj bevételek megkétszereződtek. Ez év januárjától — októberig 1877 építési engedélyt adtak ki 8224 helyiségre és 256 bolt-helyiségre, összesen 276.901 négyzetméter területen. Az elmúlt év első tíz hónapjában csak 1160 építési engedélyt adtak ki 2265 helyiségre.

ban 15.886 fontot tettek ki. Áprilistól — szeptemberig terjedő félévben 83.783 fontot vett be Tel-Aviv városa szemben az elmúlt év első felében befolyt 54.711 fonttal. Az építési illetékekből befolyt jövedelem megháromszorozódott, a víz díj bevételek megkétszereződtek. Ez év januárjától — októberig 1877 építési engedélyt adtak ki 8224 helyiségre és 256 bolt-helyiségre, összesen 276.901 négyzetméter területen. Az elmúlt év első tíz hónapjában csak 1160 építési engedélyt adtak ki 2265 helyiségre.

Véresre verték egymást az angol antiszemita és nemantiszemita fasiszták

Az antiszemita fasiszták azzal vádolják Sir Oswald Mosleyt, a fasiszta párt megalakítóját, hogy a zsidók zsoldjában áll. Brutális antiszemita kampányba kezdett az impériális fasiszta párt

London, nov. 30. Néhány héttel ezelőtt kettészakadt az angol fasiszta párt. A pártot tudvalevőleg sir Oswald Mosley, volt független szocialista képviselő alapította, aki éveken keresztül a baloldali radikális munkásokat képviselte az angol parlamentben, majd hirtelen frontot vált toztatva, fasiszta hangokat pendített meg különböző népgyűléseken és ezért a munkáspártból határozatlanul kizárták. Mosley ekkor nyíltan fasisztának vallotta magát nagy agilitással látott hozzá az angol fasiszta organizáció megszervezéséhez. Ez az organizáció rövid idő alatt maga köré tömörítette Anglia összes szélső jobboldali elemeit, a leszerelt és azóta még el nem helyezkedett frontot járt katonatisztekkel kezdve a külvárosi csöcselékekig. Később ehhez az organizációhoz csatlakoztak Anglia kevésszámú, de

annál fanatikusabb antiszemitái, akik a fasiszta párt megalakításáig sohasem tudtak egységes szervezetet alkotni és Mosley organizációját gondolták legalkalmasabbnak az összes antiszemita erők összefogására.

Az antiszemita elöretörése az angol fasiszta organizációban

Amint az természetes is volt, Mosley pártjában éppen a leghangosabb antiszemita elemek kerültek az élre, akik — mint az Uj Kelet azt annakidején jelentette — azzal kezdték aktivitásukat, hogy automobillal támadást szerveztek meg a cionista világszervezet és Jewish Agency londoni helyiségei ellen. Ezt az automobillal támadást a rendőrségnek sikerült elhárítani, ami egyedül annak volt köszönhető hogy a készülő merényletet maga Mos-

ley, a párt elnöke, aki nem volt hajlandó azonosítani magát a fasiszta párt antiszemita akciójának álláspontjával, jelentette a rendőrségnek. Mosley ugyanis és legközvetlenebb környezete késhegyig menő harcot folytatott saját pártjának antiszemitaival és azt hangoztatta szüntelenül, hogy a fasiszta elképzelésnek egyáltalában nincsen köze az antiszemizmushoz.

Véres verekedés a fasiszták között

Az antiszemita és a nemantiszemita angol fasiszták között végül is annyira elmereskedtek az ellentétek, hogy a párt, mintegy két héttel ezelőtt két táborra szakadt. A párt zöme — a nemantiszemiták — megmaradt Mosley mögött, az eredeti fasiszta pártban, míg az antiszemiták Lieze vezetésével az eredeti organizációból kiválva, megalakították a teljesen hitlerista izü imperial fasiszta szövetséget. Tegnap Londonban gyűlést tartottak az imperial fasiszták, amely gyűlésen egymást érték a leguszitobb antiszemita felszólalások. Váratlanul a gyűléstermet meghátrálták a Mosley-féle fasiszta organizációnak az emberei, és a gyűlés színhelye rövidesen véres csatává változott át. A két egymással szembenálló fasiszta tábor emberei a legbrutálisabb verekedésbe kezdtek.

Székeket, padokat hajítottak egymás-hoz és boxerekkel ütlegelték egymást, úgy hogy tíz ember maradt eszméletlenül a csatateren. Véresre verték többek között az antiszemita fasiszták elnökét, Liezet és a gyűlés vezérszónokát, Blankeney tábornokot is.

Nemsokára sikerült a gyűlésteremben rendet teremteni a rendőrségnek. A rendőrség mindkét tábor hívei közül számos verekedőt vett őrizetbe. A kihallgatások során kiderült, hogy a Mosley fasiszták azért támadtak rá az antiszemita fasisztákra, mert ezek lapjaikban azt a hírt kolportálták, hogy Mosley az angol zsidók zsoldjában áll és ezért kapcsolta ki fasiszta programjából az antiszemizmust.

Az imperial-fasiszták egyébként intenzív propagandát folytatnak a vidéken, különösen azokban a kerületekben, ahonnan zsidó képviselőket küldtek a parlamentbe. Legutóbb Izle Ely-ben, amely James Rothschild kerülete, rendeztek nagy mítinget és uccai tüntetéssel kapcsolatos felvonulást. Ezen a gyűlésen az antiszemita fasiszták elnöke Lieze szónokolt, aki kijelentette, hogy egy állam egyedül képtelen megoldani a zsidókérdést, azonban az összes fasiszta államok meg tudnának egyezni abban, hogy hová kell a zsidókat kitelepíteni. Mig az összes államok át nem térnek a fasiszta rezsimre, addig meg kell fosztani a zsidókat az állampolgárságtól, ki kell zárni őket az állami szolgálatból és meg kell fosztani őket minden polgári joguktól.

Az angol közéletben egyelőre nem eresztett komolyabb gyökereket a fasiszta organizáció, amelynek most a testvérharc is felőrli az erejét. Az angol hatóságok egyelőre nem is kezelik komolyan a kérdést, bár nem felejtik el, hogy a hitlerista mozgalom keletkezése sem volt komolyabb, mint az angol fasiszmusé.

Az üde nők kedvelt pudere

5 fleurs
POUDRE
FORVIL

A legszebb karácsonyi meglepetés

egy művészi mintájú, modern és tartós szőnyeg. Keresse fel még ma a Studio Branco marosvásári szőnyegszövőzem központi irodáját (Cluj, Piata Unirii 22., II. em.) és rendelje meg a dus választékban levő modellek közül az Önnek tetszőt kedve szerinti méretben és színezéssel. Praktikus és olcsó.

A Zsidó Párt kolozsmegyei tagozata lelkes hangulatban mondotta ki a választási kampány megkezdését

Dr. Kertész Jenő, dr. Fischer József és dr. Marton Ernő felszólalásaikban ismertették a romániai zsidóság helyzetét. Egyhangu határozat az önálló zsidó lista mellett

Cluj-Kolozsvár, nov. 30. (Az Új Kelet) A Zsidó Párt most meginduló választási kampányának imponáns nyitánya volt a párt kolozsmegyei tagozatának tegnap este megtartott ülése, amelyen a tagok teljes létszámában jelentek meg. A gyűlés lelkes hangulata beszédes bizonyíték volt amellett, hogy a zsidó lakosság megértvén a nehéz idők intő szavát, továbbra is rendületlenül is kitart a Zsidó Párt politikája mellett, amely az egyedül

lehetséges politikai platform a romániai zsidóság számára. Volt nem egy olyan intéző bizottsági tag, aki más felfogással és elhatározással jött el az ülésre, de az elhangzott beszámoló és felszólalások után éppen ezek siettek elsőnek kijelenteni, hogy az imént hallottak végkép meggyőzték őket arról, hogy a mai viszonyok között nincs más lehetőség számunkra, mint az önálló zsidó lista.

ról a nagy iribünjéről, amelyet a parlament szószerke jelent. Ne higgyék, hogy az, amit a Zsidó Párt eddig is nyújtott, kevés volt. Az a tudat önmagában, hogy a zsidópárti képviselőnek e tribünön elmondott szava az egész világ sajtóját bejárja, önmagában is hatalmas védő fegyver az ország és a világ becsületesebb közvéleménye előtt. Ha kevesen is voltunk, de hangunk ereje megszázosorodott a parlament tribünjén és így történhetett meg az, hogy a Zsidó Párt eddig is páratlan sikereket könyvelhet el a zsidóság szociális, kulturális és vallási intézményeinek megvédésében. Hogy csak egyet mondjak, a Zsidó Párt akciója akadályozta meg az erdélyi ortodoxia ketészakadást. A Zsidó Párt akciója akadályozta

meg, hogy a hitközségek adóztatási jogát meg ne szüntessék, mely egyértelmű lett volna a hitközségek végleges likvidálásával.

— Ezért és más hasonló indokokból súlyos bünt követnek el azok, akik önszántukból vagy jóhiszeműen, de nem látván a helyzet súlyosságát, a Zsidó Párttal el akarják téríteni az ortodox zsidóság egyes részeit és én hiszem is, hogy az ortodox zsidóság, mely a zsidó néppel és intézményeivel szemben felelőségének tudatában van, most is mint egy ember fog a Zsidó Párt zászlaja alá vonulni.

— Így és csakis így szolgálhatják igazán az ortodoxia és a zsidóság érdekeit, melyeknek felül kell állniuk minden kényelmi vagy opporunitási szemponton.

— Mindennek előtt a kisemberekhez fordulok, akiknek a Zsidó Párt fennállása óta hűséges szövetségese volt. Ők igazán árván maradnak, ha a Zsidó Párt utján nem juthatnak képviselőkhöz a parlamentben, mert az ő létérdekeik megvédéséért senki szót nem fog emelni. Ne hallgassanak tehát néhány megtévedt kávéházi kolompóra. Kik az ő bőrükön akarják megsűnteni a maguk kis politikai pecsenyéjét. Ne a politikai ügynökök ígérgetése, hanem a saját magunk jól felfogott és a zsidó nép érdeke legyen szemünk előtt, melyet csak egy uton védhetünk meg: ha a Zsidó Párt önálló listáját visszzük győzelemre.

Dr. Kertész Jenő expozéja

A gyűlést dr. Kertész Jenő elnök nyitotta meg, aki széles látókörű expozéjában ismertette az általános politikai helyzetet, amely sajnos egyre kedvezőtlenebbül alakul ki a zsidóság számára. A zsidóság mostani választási magatartását mindenekelőtt a reálpolitikai szempontoknak kell meghatározni, vagyis azt az utat kell választani, amely a legkevesebb veszélyt és a legtöbb előnyt jelenti a zsidó lakosság számára. Annak ellenére, hogy számos nyomós ok szólott ellene, a Zsidó Párt vezetősége hajlandó lett volna a jelenlegi kormánnyal választási karteit kötni. A kormány illetékes tényleg azonban hosszas tárgyalások után kijelentették, hogy ezidőszent nem látják opportunusnak, hogy zsidó jelöltek szerepeljenek listáikon, mert ezzel egyrészt a saját pozíciójukat nehezítik meg, másrészt a zsidóságot különböző veszélyeknek teszik ki.

A passzívitás — politikai öngyilkosság

Ilyen körülmények között mit tegyen a zsidóság? A passzívitás, a választásoktól való visszavonulás egyértelmű lenne a politikai öngyilkossággal, mert ezzel a passzívítással a romániai zsidóság talán örökre eljárná a jogot és lehetőséget arra, hogy képviseltesse magát a tör-

vényhozás házában. Ma még sokkal inkább, mint valaha, szükség van a parlamentben becsületesebb, bátor és önfeláldozó zsidó képviselőkre, akik a parlament nyilvánossága előtt tárják fel egyre saporodó sérelmeiket és jogos kívánságaikat.

Önálló listával!

Ezek a megfontolások készítették a Zsidó Párt vezetőségét arra, hogy a mostani választásokon ismét önálló listával vegyen részt és így biztosítsa azt, hogy az egy milliót számláló romániai zsidóság ne maradjon néma a parlamentben. Minden kisebbség számára az önálló lista a leghatékonyabb választási magatartás, de különösen a zsidó kisebbség számára az, mert csak ennek segítségével vonhatjuk ki a minden oldalról veszélyeztetett zsidóságot a pártok egymás közötti harcának malomkövei közül.

Dr. Kertész elnök végül meleg felhívást intéz a jelenlévőkhoz, hogy kövessék el mindent, hogy a kolozsvári zsidóság, miként az elmúlt két választáson, ez alkalommal is, öntudatosan, fegyvermelten és hűséggel kövessék a Zsidó Párt választási utasításait.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Fischer József tartományi elnök emelkedett szólásra.

Dr. Fischer József a zsidóság parlamenti képviseltetéséről

— Nem tagadhatjuk, — kezdette beszédét — hogy igen nehéz helyzetben indulunk a küszöbön álló választási harcra. Minden oldalról támadnak bennünket. Az ellenzéki pártok részéről az a vád ellenünk, hogy mi támogattuk a liberális kormányt uralmonmaradásában. Egy másik tábor a magyar irredenta támogatásával gyanúsít bennünket. Az uralmon levő párt pedig arra hivatkozik, hogy a szélsőségek elleni küzdelemben joggal várhatjuk a zsidóságtól, hogy rá adja a szavazatát.

Mi a helyes út ebben a káoszban? A szélsőségek elleni küzdelem a zsidóságnak valóban létérdeke. Bizonyos az is, hogy a kormányképes rendpártok és így a liberális párt is a szélsőségek elleni küzdelemben elsősorban a maga érdekeit nézi, mert a németországi példa világosan mutatja, hogy a szélsőségek uralomra jutása az összes többi pártok eltűnését jelenti. Hatalmas, többmillió szavazatot felmutató német pártok, mint a katolikus centrum és a szociáldemokrata párt, tűntek el nyom nélkül a szélsőségek demagogiájának uralomra jutása folytán. Elettérdeke tehát nemcsak ránk, zsidókra nézve, hanem az uralmon levő pártra nézve is, hogy gátat vessen a további féktelen uszításnak, amely a pártok létén felül, magának az országnak a konszolidációját is súlyosan veszélyeztetheti. Mindazonáltal nem lehet kétséges, hogy a zsidóság a maga szerény erejével is alá kell, hogy támassza azt az akciót, mely az anarhisztikus állapotokra törekvő szélsőségek visszaszorítását tűzte ki célul.

De miben álljon ez a támogatás? Szabad-e elmennünk egész az önmegtartóztatásig? És szabad-e lemondanunk a zsidóság

parlamenti képviseltetéséről azon a címen, hogy a kormányt támogassuk? Szilárd a hitem, hogy ezzel a célnak éppen ellenkezőjét érjük el.

Minden erőnk összefogásával törekednünk kell arra, hogy a zsidóság a parlamentben méltó képviselőkhöz jusson és ott, az ország házában támasszuk alá sziatuációját, mindaddig, amíg ösztönös és hatékonyan teljesíti kötelességét a szélsőségek akciójainak letörése tekintetében.

Ez és csakis ez a támogatás bírhat komoly és reális értékkel, melynek ellenében a jövőben is kérhetjük jogaink védelmét.

Az egyetlen út

— Ha másképpen cselekszünk, bizonyos porul járunk. A múlt tapasztalataiból okulhatunk és láthatjuk, hogy a mikor a mindenkori kormányok támogatására hivatkozva igényeltük jogaink megvédését, mindaddig akad bőven ürügy, hogy mondassuk: „A zsidók nem szavaztak velünk!” És ki tudja az ellenkezőjét bizonyítani? A legkülönbözőbb vádaknak nyitunk utat. S ha már most is, a választás tüzeben felénk irányulnak a vádaskodások nyilai, mire várhatunk majd a választás után, amikor minden kommunista, minden magyarpárti és más szavazatban zsidó szavazatot fognak látni, mindent. — csak éppen kormánytámogató szavazatot nem. És ekkor a váltót, amit prezentálni fogunk, bármily szerény igényekről szólni is, méltatlan és csufos vádakkal fogják fizetni.

— Csak egy módon vértézhetjük magunkat a mindennél felénk lövellő nyilakkal szemben: ha saját listánkkal meggyünk a választási küzdelemben.

— A zsidóság nem mondhat le soha, de ma legkevésbé, a nyilvánosságnak ar-

Dr. Marton Ernő a romániai zsidóság utjáról

Ezután dr. Marton Ernő szólalt fel és rámutatott arra, hogy talán még soha nem indult a romániai zsidóság ilyen nehéz viszonyok között a választási küzdelemben, mint ma. Ama tizenhat hónap alatt, amely a legutóbbi választások óta eltelt, olyan mélyreható változások következtek be a zsidóság egyetemes helyzetében, mintha nem is tizenhat hónap, nem is tizenhat év, de évszázadok teltek volna el. A németországi események nem maradhattak kihatás nélkül a többi országok zsidóságának helyzetére s ezért nem szabad a romániai zsidóság sorsát sem elszigetelt problémaként kezelni, hanem be kell azt illesztenünk a zsidók és nagy komplexumába, fel kell ismerünk az összefüggéseket, mert csak ezek ismeretében vonhatjuk le a helyes következtetéseket a magunk számára. A németországi események után, ma már világosan látjuk, milyen szomorú következményekkel járt az az elhibázott politika, amelyet a nyugati zsidóság vezetői évtizedeken keresztül követtek, és hogy számunkra csak egyetlen út lehetséges: az öntudatos kisebbségi politika útja.

Az önálló lista az egyetlen lehetőség

Különösen a mai atmoszférában volna végzetesen veszélyes, ha a romániai zsidóság eltérne ettől a politikai iránytól. Hiszen ma minden oldalról azt a kép telen vádat emelik ellenünk, hogy mi buktattuk meg a kormányt és mi hoztuk a zsidó kamarilla segítségével hatalomra Ducákat. Ily körülmények között minden megfontolatlan lépés végzetes következményekkel járhat. Az önálló zsidó lista nyújtja egyedül azt a lehetőséget, hogy a zsidóság kivonja magát a pártok egymás közötti harcából és elhárítsa magáról az ódiumot, hogy illetéktelenül avatkozik bele olyan kérdésekbe, amelyek őt nem illetik.

Dr. Marton Ernő beszéde után Nimberger Ernő szólalt fel és kijelentette, hogy az itt elhangzott beszédek olyan meggyőzőek voltak és olyan ékesszólóan bizonyították a Zsidó Párt politikájának helyességét, hogy szükségesnek tartja ezeknek a beszédeknek minél szélesebb körben való terjesztését. Különböző javaslatokat tesz a választási propaganda minél intenzívebb lefolytatására.

Lelekes hangulat az önálló zsidó lista mellett

Mihalovits Simon az Agudista ifjuság állásfoglalását közölte a gyűléssel. Az Agudában megszervezett vallásos ifjuság az ortodox érdekek határozottabb védelmét követeli a Zsidó Párttól.

Utána Schwarz Ignác nyomdász a zsidó iparosság támogatásáról biztosítja a Zsidó Pártot és határozott szavakkal tör lándszát az önálló zsidó lista mellett. Glancz Jakab kijelenti, hogy az elhangzott beszédek hatása alatt teljesen megváltozott a felfogása. Bevallja, hogy a legnagyobb kétségekkel jött ide ami az önálló zsidó lista helyességét illeti, de most teljesen meggyőzve távozik és ígé-

retet tesz, hogy ezen megváltozott felfogását minél szélesebb körben fogja ismertetni. Kéri, hogy az intéző bizottság a választási propaganda tartama alatt minél gyakrabban tartson ülést és a vezetőség legyen állandó és közvetlen kontaktusban a zsidó választó tömegekkel.

Kohn Mihály javasolta, hogy a templomokban és imaházakban is ismertessék a Zsidó Párt álláspontját.

Binder-Weisz Leó kívánja, hogy a sajtó hathatósabban támogassa a párt propaganda munkáját, egyben az ifjuság támogatásáról biztosítja a vezetőséget.

Grosz Hermann ugyancsak az önálló lista mellett szól fel. Grosz Izsák erősebb munkát követel a vezetőségtől. A választók bizalmát csak a gyakori és közvetlen érintkezéssel lehet megnyerni.

Spielmann Mór a sajtó fontosságát hangoztatja a választási propagandában. Szükséges, hogy a leghatékonyabb néprétegekhez is eljusson a sajtó felvilágosító szava.

Landesmann Lajos kéri, hogy a Zsidó Párt vezetősége az utolsó pillanatban is kövessen el mindent az egységes zsidó front megmentésére. Szintén az önálló lista mellett foglal állást.

Wohl Vilmos a Mizrahi ifjuság nevében jelenti be lelkes részvételét a Zsidó Párt választási harcában.

Ugyanígyen értelmű bejelentést tesz Kepner Ferdinand a Bné Jiszráel cionista diákszövetség nevében.

Dr. Kertész Jenő elnök megállapítja, hogy a gyűlés egyhangú helyesléssel vette tudomásul a pártközpont határozatát, hogy a Zsidó Párt önálló listával vesz részt a választási küzdelemben.

A gyűlés ezután a választási propaganda technikai és anyagi részleteiről tanácskozott. Végül egy bizottságot küldöttek ki, amely a kolozsmegyei jelöléseket ejti meg. A bizottság tagjai: az elnökségen kívül: Rimóczy Jakab, Landesmann Lajos, Kohn Mihály, Schwartz Ignác, Grosz Izsák, Binder-Weisz Leó, Hermann Dezső, Grün Zoltán, Neumann Jenő, Mihalovits Simon, Glancz Jakab, Nimberger Ernő, Rosenzweig Emanuel és Klepner Ferdinand.

A gyűlés ezután lelkes hangulatban ért véget.

Lewis Sinclair: Szegény leány pénz

keres a Babbitt és a San Dodsworth. A modern asszony szive c. regények írója a legamerikaiabb amerikai író, hazájának és sokrétű ezer mozaikból összerakott fajának legreprezentánsabb képviselője. Minden regénye egy-egy színes darab ahhoz a hatalmas körképhez, amit erről a világról, a nevvorki aszfaltról a mexikói határig terjedő világrészről fest. A Nobel díjas író leucjabb könyve füzve csak 27 lej kötte 57 lej. Kapható az Új Kelet könyvtárában az érték és portóköltség (10 lej) beklüldése mellett vagy utánvétellel.

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY

45-ik közlemény

Meghal a pénz

Henry Makudé, ez a szimpatikus néger fiatalember, az afrikai Kamba államból jött tanulmányútra Európába, miután otthon az összes lehetséges iskolákat elvégezte. Néhány heti fiatalos kóborlásban, kalandozásban kimerülve, a genfi egyetem rendkívüli hallgatója lett. Mint értelmes, jószemű fiu, nem elégedett meg azzal, amit professzoraitól hallott. Állandóan nézett, figyelt, keresett, kutatott ebben az új, hűvös világban, ahova került, s mert bizonyos zurnalisztikai dicsőségről is álmodozott ha majd hazájába visszatérül, feljegyzett minden lehető és lehetetlen dolgot, válogatás nélkül. Azzal vizsgálta magát, hogy majd otthon lesz ideje bőven megrostálni az anyagot, mit használhat fel, vagy mit nem, ezekből a sűrűn teleirt keskeny papirszeletekből.

Bizonyos időközökben, ha egy nagy borítéknyira tellett már a feljegyzések, elküldte ezeket apja címére, aki csak egyszer régen járt Európában. Az öreg Makudé, Kamba államának valamiféle magasrangú kulturális tényszerzője, nagy élvezettel olvagatta a pipaszó mellett, miket tapasztalt fia, s esténként a kambai urikaszinó és lovaregylet tagjainak nagy figyelem közepette szokta volt továbbadni ezeket a tapasztalatokat. Mert Kambában, Makudé hazájában, még volt urikaszinó ebben az időben, Kamba társadalma lassu léptekkel követte csak az európai fejlődést, jó néhány évtizeddel volt mögötte, a demokrácia csak egy-néhány felvilágosodott koponya titkos álmái közé tartozott, szocializmusról meg éppen beszélni sem lehetett, nehogy a kambai diktátor, aki kemény legény volt, mint a század első felében élt európai mintaképei, talpára weressen a vakmerő reformernek. Így aztán Henry is, hogy otthon a cenzurával ne gyűljön meg a baja, leírásban fukarkodott az európai állapotok dicséretével, s inkább furesaságoknak igyekezett azokat feltüntetni, annál furesabbnak, mennél inkább eltértek a jó öreg otthoni állapotoktól. Ezért nem esodálkozhatunk, ha a kambai urikaszinó és lovaregylet néha nagyokat mulatott az öreg Makudé különös elbeszélésein, melyeket senki sem vett komolyan.

E szelid, ártatlan feljegyzések egyné melyikét mi is közreadhatjuk, minden aggodalom nélkül, mert hiszen nem rontották és nem javították a csöndes nyugolomban és meglegedetten élő kambai társadalom állapotait sem, talán inkább exotikus voltak keltett némi, halvány érdeklődést.

2.

Európába érkezésének körülményeiről s első benyomásairól például ilyeneket írt az ifju Henry Makudé:

... Kambai teherhajóval érkeztem Marseille kikötőjébe. Meglehetősen jól beszéltek néhány európai nyelvet, ezért nem okozott semmi nehézséget, mikor, mint egyetlen itt leszálló utast, igen udvariasan felszólítottak, fardjak el a parton épült, öt percnyi távolságra levő ellenőrző hivatalba, ahol poggyásomat is meg fogom kapni. Egy kék egyenruhás tisztviselő el is kísért. Az épületben megmutattam utleveletem, melyre rányomták az érkezés keltét s kérték holmim leltárát. Meglepedve mondtam, hogy effélével nem rendelkezem, de készséggel bemutatok mindent, amit magammal hoztam. Azt hiszem azonban — szóltam — aligha lesz valami elvámolni valóm. A tisztviselő, aki velem szemben ült, elmosolyodott erre az előtte nyilván naiv megjegyzésre. Kikotatt, hogy az Európai Államszövetségben nem ismerik a vámokat, melyek pedig otthon, Kambában, az állam egyik fő jövedelmi forrása. Elmagyarázta, hogy mindent szabadon hozhatok be és vihetek ki, minthogy azonban nem tartozom az

Államszövetség polgárai közé, sőt Kamba az egyezményes Népszövetségnek sem tagja, visszautazásom alkalmával igazolnom kell, melyek azok a dolgok, amiket itt tartózkodásom alatt szereztem be. Ezeket majd akkor feljegyzik, ha én elmulasztanám s a Kamba állammal kötött kereskedelmi szerződés alapján értük, s itteni ellátásomért az ottani európai konzulátus megfelelő árakat igényelhet. A Népszövetség tagállamainak polgáraival szemben ilyen eljárás nincs, annál a gazdasági egységnél fogva, melyben ezek az államok élnek.

Erre a kioktatásra aztán megkérdeztem, van-e korlátozás arra nézve, hogy mennyit és milyen holmikot vihetek ki magammal, ha visszautazom. Ujabb mosolygás naivságom felett.

— Kaba állama bizonyára jó nekünk azokra a dolgokra, melyeket Ön itt beszerez — felelte a tisztviselő — s alig hiszem, hogy megtagadná a csereárak kiszolgáltatását. A fő, hogy önnek legyen otthon pénze arra, hogy hatóságaival elszámoljon, különben meggyűlik a baja velük. Hiszen önöknél még pénzforgalom járja, ugye? Bennünket azonban ne féltsen, fiatalember, nekünk Kamba nem maradhat adósunk.

Volt valami félelmesen imponáló és lenéző ezekben a szavakban. Nyilván az otthoni viszonyokról itt uralkodó vélemény tükröződött bennük. Most már azonban megértettem, miért kívánták hatóságaim apám kezességét értem, mikor utlevélért folyamodtam.

Nem volt mit tennem, hevenyészve elkészítettem poggyásom leltárát, melyet lepecsételtek s utlevelemhez fűztek, egy igazoló könyvecskét nyomtak

a kezembe, ez is kékszinű volt, mint a tisztviselő egyenruhája, közölték még velem, hogy bármire van szükségem, a könyvecské felmutatására megkapom, a megfelelő utasítások benne vannak, azután lekötélezően jó időtöltést kívántak Európában s utamra engedtek.

Kint az épület kapuja előtt autók álltak. Az egyikre felrakattam poggyásom s hazai szokás szerint borraivalóvaj akartam jutalmazni, szinte önkéntelenül, azt az embert, aki a hivatalból kihozta táskáimat. Nem volt természetesen, csak kambai pénzem, s egy kis nikkel érmet nyomtam a markába. Mosolyogva adta vissza.

— Nálunk az efféléknek nincs már értelme, Monsieur, kiment a divatból a pénz. Tartsa csak meg, jó lesz otthon. S ennek az egyszerű embernek a szavaiiban is, különös, ugyanazt a lenézés felét éreztem az otthoni dolgok iránt, mint előbb a hivatalnokéban. Mielőtt beszálltam, a sofőr szólt hozzám.

— Szabad a könyvét, uram? Tudtam, hogy a kis kékről van szó, megmutattam. Bólintott, intett, szálljak be.

— Melyik hotelbe kívánja, hogy vigyem? — kérdezte hátrafelé fordítva fejét.

— A repülőterre szeretnék jutni, Párizsba igyekszem.

A kitünő autót, mely elkerülte a várost, husz perc alatt meg is érkeztem a légikikötő állomása elé. Böven volt még idő a párizsi járat indulásáig, utasok is gyéren mutatkoztak, éhes is lettem, az étteremben foglaltam helyet. Igen gyorsan és jólesően alkalmazkodtam ahhoz az európai szokáshoz, hogy fizetni semmiért sem kell, elég, ha két könyvecském felmutatom. Így volt a sofőrrel is, akinél még elfogódottságot éreztem, hogy nem adtam borraivalót neki, mikor elkészönt tőlem, s így volt az ebédnél is, amikor pedig bőségesen fogyasztottam, úgy, hogy otthon egész vagyonba került volna a számlám. Hosszu étlapról válogathattam, ami csak jól esett, kifogástalan kiszolgálásban volt részem, jobban, mint a kambai urikaszinó vendéglőjében, s a könyvnyű töröses bor úgy ízlett, hogy a vízhez hozzá sem nyultam. . .

Folytatjuk.)

ZINHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MÜSORA:

Pénteken: Álarcosbál.

A temesvári operett társulat heti műsora Bucsú-műsor:

Pénteken este félkilencor Gacsaj Pista — Ihász Aladár bucsuja: Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. Helyárak: 10—15—20.

Szombaton este kilencor: Rotschildok. Helyárak: 10—15—20—25—30—45.

ROYAL-MOZGÓ MÜSORA

Ma, pénteken 3, 5, 7 és 9 órákor: Jönnek a huszárok. A legmulatságosabb, legkacagatóbb vígjátékláger.

Fősz.: Fritz Schultz, Ida Wüst, Jacob Tiedtke, Paul Ottó etc.

SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

Az utolsó éjszaka. A modern, könnyűen hevülő asszony szerelmi regénye. Főszerepekben a legideálisabb művészpár: Joan Crawford és Gary Cooper.

URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Péntek 3, 5, 7 és 9 órákor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor:

A csunya lány. Dolly Haas közkedvelt művésznő legújabb vígjátéka. A többi szerepekben: Max Hansen és Otto Wallburg.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Megjelent Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Bariszia Nőszíntjánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 32. (II. emelet)

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, december 1.

Bukarest, 20.10: Filharmonikus hangv.
Budapest, 6.45: Torna, utána grammofón, 12.05: Cigányzene. 5.30: Grammfón, 6.40: Zongora. 9.30: Cigányzene. — 11.50: Jazz.
Bécs, 20.55: Szimfonikus hangv.
Hamburg, 18.30: Népdalok.
Varsó, 20.15: Filharmonikus hangv.
Milánó, 20.30: Operett.
Róma, 21.15: Operett.
Prága, 21.15: Délszláv zene.
Pozsony, 19.25: Játék kétzongorán.
Kassa, 11: Grammfón.
Belgrád, 19: Grammfón.
Svájci Aleman Adó, 20.35: Zongora.

Szombat, december 2.

Bukarest, 19.20: Grammfón, 20.15: Ének.
Budapest, 6.45: Torna, utána grammofón. 4: Meseóra. 7: Zenekari hangverseny. 9.40: Diszhangv. 23: Magyar néptán.
Bécs, 17.20: Zenekari hangverseny. — 20: Hangv.
Berlin, 22: Táncczene.
Varsó, 21.20: Chopin hangv.
Róma, 20.15: Grammfón.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri külsőnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírást közzéadni 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Segédet, fióküzlet vezetéséhez 50-100 ezer lej biztosítékkal keresek. Ajánlatokat „Vegykereskedő” jellegre a kiadóba kérek.

Irodahelyiség, három szoba, központi fűtéssel Főter mellett jutányosan kiadó. Cim a kiadóban.

Piyamát, inget méret után legolcsóbban „Woja” fehérnemű üzemből kaphat Reg. Ferd. 65.

Intelligentes Kinderfräulein Jüdisch sucht für sofort Stellung, geht auch aufs Land. Adresse: Leuchter Helén Timisoara, IV. Str. Bonnaz 10.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej kapható. Egy liter tehéntej 5 lej bivalytej 7 lej. Házhoz szállítva 1 lejrel drágább. Csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntej fejt tejet is szállítok. Schwartz Ignácné Unió u. 14. Hátul az udvarban vagy Szentlélek u. 7.

2 ember á 10.000 lej kaucióval elsörangú céghez kerestetik Havi 4000 lej kereset biztosítva. Cím: Lloyd Express hirdető iroda Str. Memorandului 4, kapu alatt.

Két szoba, fürdőszoba belvárosban olcsón kiadó. Irodának, rendelőnek is alkalmas. Cim a kiadóban.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, esetleg zongorahasználattal. Volt Széchenyi tér 39.

10 óra alatt (ezer lejért), magyarul, 20 óra alatt, (1.500 lejért) magyarul és németül, 30 óra alatt (2000 lejért) magyarul németül és románul tanítom meg gyorsan. Próbá óra teljesen díjmentes és semmire sem kötelez. Egy hónap alatt tökéletesen gyorsír három nyelven. Jakab Judit, Kishitelbank, Regina Maria No. 11. Telefon 5-44.

Clujon megélhetést biztosító orth. kóser bodega teljes berendezéssel családi okok miatt átadó. Értekezni Vasut ueca 4. szám alatt.

HI

Roya
Ma.

Jönnek
a legmulatságosabb
Fritz Schultz.

— Tizenhét c...
beckből jelentik:
pek egyik rezerv
kaimából a munk
akadtak. A hatalm
nem kisebb mint
kolttestét találták
be a Szent Lőrinc
agából került a
csecsemőholttest is
a vízgyűjtő meden
— Letartóztatot
A kolozsvári rend
ügyészségre kísért
Baltau Vasile és
ranó tolvajokat.
Miklós betörőt is.
ezer lejes lopás te

— Török albán
zódés készül. Genfi
közi politikában s
ben elterjedt hírek
sor fog kerülni, a
támadási szerződés
már hivatalosan ki
készték.

— Leszerelünk! T
kában három új ja
csátottak vízre.

Udít

GERM
Jude

— Targyalások ind
kormány és a jobbold
ból jelentik: Madrid
nak a kormány és a
Excelsior szerint a j
támogatás előfeltétel
kezőket: szabadláb
elített ellenforradalm
venni a földreformo
szociálpolitikai intéz
keresztüljinni a kon
széssel.

— Uj gyógyszer a
Berlinből jelentik: A
Anzeigerben cikk jel
kint a I. G. Farbeni
belül új rákgógyítós
ba. Ez a szer a szake
rint új korszakot jel
ban. A gyógyszer t
női ráktumorok intez
dezte fel. Az új szer
kal szemben való elle
mirigyek váladékáva
feni. A szóbanforgó a
mus, valamint a csor
hatása állítólag csodál
megakadályozza a rá
hanem vissza is fejles

— Szaporodnak a
tik. Newyorkból jele
statistika jelent meg
fiánok száma az utó
erősen emelkedett. Eg
est kivesző faj, a ma
rodik, még pedig egész
nyokban. Tíz év óta
erősebben szaporodt.
Féher fajták.

— Trónörökösöt vár
jelentik: Az egész jap
ommal várja, hogy a
kössel ajándékozza me
tiák között helyezett é
a császárné, akinek
ember hónapban várja
császárné 1924 óta ne
ek adott életet, akik k
ónapos korában megh

HIREK

Royal Mozgó

Ma, pénteken:

Jönnek a huszárok

legmulatságosabb vígjátékláger.
Fritz Schult, Ida Wüst, I. Tiedtke.

Tizennyolc csecsemőholttest. Quebecből jelentik: A quebeci vízműtelepek egyik rezervárjának kitisztása alkalmából a munkások borzalmas leltre akadtak. A hatalmas vízmedence aljában nem kevesebb mint tizennyolc csecsemő holttestét találták. A vízgyűjtő medencébe a Szent Lőrinc folyam és annak mellék árszájából került a víz és nyilván a sok csecsemőholttest is a folyó vizéből került a vízgyűjtő medencébe.

Letartóztatott besurranó tolvajok. A kolozsvári rendőrség csütörtökön az ügyészségre kísértette át Kádár Andor, Baltau Vasile és Pácurar Mária besurranó tolvajokat. Letartóztatták Bodnár Miklós betörőt is, akinek lelkét egy huszár lejes lopás terheli.

Török-albán megemtamadási szerződés készül. Genéből jelentik: A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben elterjedt hírek szerint közelebből fog fog kerülni a török-albán megemtamadási szerződés kötésére is. Albánia már hivatalosan ki is jelentette ezirányú szándékát.

Leszerejünk! Tokióból jelentik: Oszakaiban három új japán torpedózúzó botrányok vizre.

Údit és szepit
Germandrée
Juder is Crim

Tárgyalások indultak meg a spanyol kormány és a jobboldaliak között. Párizsból jelentik: Madridban tárgyalások folytak a kormány és a jobboldal között. Az Excelsior szerint a jobboldal a kormány támogatás elfogadását szabtta a követeléseket: szabadlábba kell helyezni az elűzött ellenforradalmárokat, revízió alá venni a földreformot, felüggeszteni a szociálpolitikai intézkedések érvényét és keresztülvinni a konkordátumot a Szent-székkal.

Uj gyógyszer a rák gyógyítására. Berlinből jelentik: A frankfurti General Anzeigerben cikk jelent meg, amely szerint a I. G. Farbenindustrie rövid időn belül új rákgyógyítást hoz forgalomba. Ez a szer a szakértők véleménye szerint új korszakot jelent a rákgyógyításban. A gyógyszer dr. Fichera, a milánói rákkutató intézet híres vezetője fejlesztte fel. Az új szer a szervezetnek rákkal szemben való ellentálló képességét a mirigyek váladékával akarja megerősíteni. A szóbanforgó anyagok a lép és timus, valamint a csontvelő termékei. A hatása állítólag csodálatos, nemcsak hogy megakadályozza a rák továbbfejlődését, hanem vissza is fejleszti a betegséget.

Szaporodnak az indiánok és a maoi. Newyorkból jelentik: Amerikában statisztika jelent meg arról, hogy az indiánok száma az utóbbi esztendőben erősen emelkedett. Egy másik ugynevezett kivészó faj, a maori, szintén szaporodik, még pedig egészen rendkívüli arányokban. Tíz év óta számuk háromszor erősebben szaporodott, mint az ujjeländi fehér fajtaké.

Trónörököszt vár Japán. Tokióból jelentik: Az egész japán nép nagy izgalommal várja, hogy a császárné trónörökösét ajándékozza meg. Nagy ceremóniák között helyezték el az anyasági övet a császárnén, akinek lebetegedését december hónapban várják. Mint ismeretes, a császárné 1924 óta négy leánygyermeknek adott életet, akik közül az egyik hat hónapos korában meghalt.

Kicsalt lakásadóőjéről két betétkönyvet egy volt nagyváradi detektív

Szerdán éjjel letartóztatták

Cluj-Kolozsvár, nov. 30. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya ma érdekes letartóztatást fogantatott. Néhány héttel ezelőtt feljelentés érkezett a rendőrséghez Csáti Béla volt magyar államrendőrségi detektív ellen. Csáti Béla még a magyar érában a nagyváradi rendőrségnél teljesített szolgálatot. Az imperiumváltozások esküt tett és rövid ideig a román rendőrségnek is tagja volt. Hónapokkal ezelőtt Csáti Kolozsvárra jött, ahol özv. Szilágyi Miklósné magánzónánál vett ki albérleti szobát. Csátinak sikerült az özvegyasszony bi-

zalmát megnyernie, akitől két betétkönyvet csalni ki. Az egyik 120 ezer, a másik 40 ezer lejről szólt. A betétkönyveket Csáti elzárta és elszökött Kolozsvárról. Szilágyiné azonnal feljelentést tett a detektív ellen, aki azonban nyomtalanul eltűnt és a rendőrség körözése után sem tudták elfogni.

Szerdán este Csáti Kolozsvárra jött. A rendőrségnek tudomására jutott a szél hűmös volt detektív tartózkodási helye és az éjszaka folyamán letartóztatta. Átkísérik az ügyészségre.

Tovább tartanak a hóviharok Lajbach környékén. Belgrádból jelentik: Lajbach környékén tovább tartanak a hóviharok. A város közelében a friss hóréteg meghaladja az egy métert, a hegyekben eléri a két métert is. Egyidejű jelentés szerint Berlin uccán 15 centiméteres hóréteget eredményezett a havazás.

A költségvetést tárgyalja a cseh parlament. Prágából jelentik: A cseh-szlovák képviselőház megkezdte a jövő évi költségvetési előirányzat vitáját.

Ujabb tízennyegye nemzeti szocialistákat fosztottak meg állampolgárságuktól Ausztriában. Bécsből jelentik: A rendőrség újabb 14 nemzeti szocialistát fosztott meg állampolgárságától államellenes cselekményeik miatt. Ezzel az eddig állampolgárságuktól megfosztott bécsi nemzeti szocialisták száma 69-re emelkedett.

Halálozás. Minden külön értesítés helyett tudatjuk, hogy szeretett férjem, Abraham Sándor, csütörtökön hajnalban hosszas szenvedés után elhunyt. Földi hamvait pénteken, december elsején helyezük örök nyugalomra az új zsidó temető halottasházából. Részvéltárgatok mellőzését kérjük. Özv. Abraham Sándorné és családja.

A Semmeringre utaztak Gömbös és Kállay magyar miniszterek. Bécsből jelentik: Dollfuss és vendégei, Gömbös és Kállay magyar kormányfőriak ma a befejezett vadászatról elutaztak a Semmeringre.

A jövő nyáron választások lesznek Görögországban. Athénből jelentik: A lapok értesülései szerint a jövő nyáron lesznek a választások s öszszel meg fogják tartani az elnökválasztást.

Magára vállalta a gyilkosságot egy anya hogy leányát megmentse. Párizsból jelentik: Rosa Signe avignoni asszonyt tegnap szabadlábba helyezték. Megállapítást nyert, hogy semmi része nincs vejeinek meggyilkolásában. Signe asszony kijelentette, hogy csak azért vállalta magára a gyilkosságot, hogy megmentse leányát az igazságszolgáltatástól. Az ügyészség elrendelte az asszony leányának letartóztatását.

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyó felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék.

A „SHEMEN” olaj

100%-osan tiszta olajbogyóból készül és felülmulhatatlanul finom. A palesztinai olajbogyó jobb mint bármely más olajtermék s ez a titka a Shemenolaj illatának és kítőnő ízének. Ezért szerzett magának a Shemen Works Haifa olajterméke rövid idő alatt az egész világon megérdemelt kítőnő hírnevet!

A „SHEMEN” szappan

elérhetetlen finomságáért és kítőnő minőségéért mindenütt a legkeresettebb. Shemen-Menorah a legideálisabb és leggazdaságosabb háziszáppan. Shemen-toiletesszáppan (Adin, Carmel, Flowers, Baby Shemen) a legtisztább olajbogyóból készül és ezért, valamint finom illatáért az arcbőrre a legjobb hatású van. Minden vegyeskereskedésben, drogériában és illatszertárban kérje csak a Shemen Works Haifa produktumokat.

NAPRÓL NAPRA

A bécsi operaházban legközelebb megkezdődnek Lehár Giuditájának próbái. A szerző a partitúrán már elvégezte a végső simításokat.

Dr. Harris párizsi orvos abban az irányban folytat kísérleteket, miként lehetne kigyóméreggel tudósvészit gyógyítani.

A Lindbergh-házaspár Porto Praiából a nyugatafrikai Dakarba érkezett.

Az Angol Királyi Arcképfestők Társaságának ideai kiállítási bizottsága nehéz helyzetbe került azzal, hogy az egyik festő Hitler-areképet küldött be. A rendkívül előkelő társaság nagy zavarba jött, mert, ha Hitler areképet kiállítani engedték, akkor a közönség esetleg Hitler hívének tartaná. Külön zárt ülést hívtak össze a vezetőség előkelő tagjainak bevonásával állásfoglalás végett. Olyan fogas kérdéssel volt azonban szó, hogy több ülésen át nem tudtak dönteni. Ekkor a véletlen azonban segítségére sietett a megszorult társaságnak, abban a formában, hogy egy Rothenstein William nevű festő Einstein-areképet jelentett be a kiállításra. Önként adódott a döntés: megengedik egy a Hitler-, mint az Einstein arekép kiállítását, de az erről szóló határozat azt a szigorú kikötést tartalmazta, hogy az időrendre is figyelni kell előbb kell Einstein areképet kifüggeszteni, csak azután szabad elhelyezni a kiállító terem falain Hitler areképet.

A zürichi Schauspielhausban ma mutatják be Ferdinand Brucknernek, az Angoliai Erzsébet szerzőjének új darabját, a politikai háttérű Fajok-at. A szerző a premierre a francia fővárosból Zürichbe érkezett.

Könyv-ujdonságok

és használt régi könyvek legújtanosabb beszerzési forrása

Cultura

könyvkereskedés és antikvárium Cluj, Str. Memorandului (Unió ucca) 4. Üzlet-helyiségek bejárata a kapu alatt és hátul az udvarban.

Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvégya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt.

Halálosvégű tiltott műtét miatt letartóztattak egy szülésszót. Tegnap Bukarestben letartóztattak egy szülésszót, aki tiltott műtétet hajtott végre egy Floarea Mana nevű asszonyon, aki röviddel a műtét után meghalt anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét.

Értesítés. Tudomására hozzuk a t. közönségnek, hogy 1933 december 1-vel kezdődőleg az autobusok reggel 7 órától este 10 óráig közlekednek. Rapid Sindicatul Proprietarilor de Autobuze Cluj.

Szezonnyitó teastély. December 2-án, szombaton rendezi meg a eluji Aviva Barisszia első, táncal egybekötött teastélyt a str. Nicolae Filipescu (v. Szent lélek ucca) 1. szám alatt levő saját otthonában. Kezdeté este 9 órakor. A rendezőség.

Szivenszurta menyasszonyát a feltékény völégény. Buzából jelentik: Vasile Jancu Calvini közönségtől legény összeveszett a menyasszonyával, mert az egy másik legénnyel udvaroltatott magának. Tegnap, amikor menyasszonya sétálni ment a másik legénnyel, megleste őket és mikor elhaladtak előtte, kését markolatig a leány szívébe döfte. A leány vérérel borítva a földre zuhant és azonnal meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták és átadták az ügyészségnek. A megejtett boncolás után az ügyészség engedélyt adott az áldozat eltemetésére.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A romániai diákszervezetek küldöttsége ma felkeresi és felköszönti Maniu Gyulát Badacsonyan

Maniu hívei szerint az ünneplésben nincs politika. Mihalache lett a nagyszebeni listavezető, Tilea csak a második helyet kapta

Cluj-Kolozsvár, nov. 30. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt klubhelyiségében napok óta folynak a jelölések és a jelölések feletti néhol igen kiélezett viták. A Maniu és Vaida-csoport közötti ellentét különösen Tilea Viorel személye körül jutottak kifejezésre. A szovátai csoporthoz tartozó volt képviselők ragaszkodnak legutóbbi kolozsvári értekezletükön elfogadott határozatukhoz, melyben követelték, hogy mindazokat, akik az elmúlt parlamenti szesszióban eltávolodtak a pártprogramtól és végeredményben a Vaida kormány dicséletén távozásának is okai voltak távolítsák el a párt szervezeteiben elfoglalt tisztségekből. Popovici Mihály kezdett tárgyalásokat a szovátai csoporttal, hogy ne tiltakozzék Tileának a nagyszebeni lista élén való jelölése ellen. A tárgyalásokat szerdán sikertelenül megszakították.

Megejtették a jelöléseket

Csütörtökön délelőtt számos, Bukarest felől, Badacsonnyal és Brassóval folytatott beszélgetés után, megegyezésre jutott a párt ebben a kérdésben is. A nagyszebeni lista élére Mihalachet állítják, második lesz Tilea Viorel. Miután Mihalachet valószínűleg még két megyében megválasztják, Tilea mini második is bekerülhet a parlamentbe. Ebbe a megoldásba, értesüléseink szerint, csütörtökön Tilea is beleegyezett.

A jelölések körül még mindig vannak bizonytalanságok. Az azonban majdnem kétségtelen, hogy Vaida Sándor nem vállal jelölést és nem lesz tagja az új parlamentnek. Számos megyében Motogna lesz a listavezető, bár itt Mani lelkésznek és Pop Ghița volt államtitkárnak is voltak esélyei. Nem zárták le Krassót és Szörényt, ahol szintén Vaida Sándor volt még a múlt évben is listavezető. Biharban Crisan György, Temesben Bocu Sever, Szamárán Popovici Mihály lesz a listavezető.

Diákküldöttségek Maniunál

Nagy feltűnést keltett a klubban, hogy az országos diákszervezetek küldöttséget küldenek le Maniuhoz, mely holnap, december elsején fog tiltakozni a nemzeti parasztpárt volt elnökénél. A hír még pártkörökben is politikai csemegének számított.

A pártklubban élénk feltűnést keltett, hogy a diákküldöttségben az egyetemi hallgatók körében túlsúlyba került vasgárdisták is szép számmal fogják magukat képviselni. A diákküldöttség, mely a szilágymegyei egyetemi hallgatók egyesületének tizenöt éves fennállását is ünnepli egyben, megjelenik Maniu badacsonyi kúriájában és az egyesületi évfordulón felköszöntik. Maniu bankettet ad a diákok tiszteletére és beszédet fog tartani előlük.

Bianu Jenő dr., a Maniu frakció egyik exponált vezetője, a következőképpen in-

A modern kézimunka

legértékesebb dísz minden lakásnak!!!

A legújabb külföldi modellek szerint készített kézimunkák képek meglepő olcsóságon kaphatók

FISCH BÖSKE
kézimunkaszallójában
Cluj, Str. Barjitu (Malom u.)
16. szám.

formálta munkatársunkat a diákküldöttség badacsonyi látogatásáról.

Semmiesetre sem kell politikai tendenciát tulajdonítani annak, hogy Maniut a diákok, közöttük valószínűleg vasgárdisták is, felkeresik. December elsején az egész ország a tartományok egyesítését ünnepli. A diákság Maniu törté-

nelmi szerepének hódol, amikor ez alkalommal felköszönti, nem kever azonban az ünnepségekbe politikát.

A diákküldöttség, melybe az összes romániai szervezetek delegátusokat adnak, a kora reggeli órákban indul el és déltájban teszi tiszteletét Maniu Gyulánál.

Capitol Mozgó

Szombaton premier!

A boldogság utja

Fősz.: Luise Ulrich, Paul Hörbiger.
A külső felvételek a csodás szépségű Fekete erdőben a Duna eredeténél készültek.

Ma utoljára!

A párizsi kaland

HELYÁRAK:

5, 7, 9 órákor 20 és 25 lej.
D. u. 3 órákor minden hely 20.

December közepén Moszkvában írják alá az orosz-amerikai meg-nemtámadási szerződést

Termelési hitelszövetkezeteket létesítenek Amerikában
Roosevelt megváltoztatta pénzügyi politikáját?

London, november 30. Az Evening News szerint Marshall-Bullitt Moszkvába kinevezett amerikai nagykövét és Litvinov december közepe táján az orosz fővárosba alá fogják írni az amerikai-orosz meg-nemtámadási szerződést. Orosz részről remélik, hogy a szerződés létrejötte a távolkeleti helyzetet végképpen tisztázná fogja.

Egyidejű newyorki jelentés szerint az amerikai kormány a tavasz elején sokszáz termelési hitelszövetkezetet fog létesíteni, különösen olyan területeken, amelyeken pénztintézetek nem állanak rendelkezésükre, vagy ahol a bankok nem adnak mezőgazdasági kölcsönöket. A hitelszövetkezetek felállítását utján a farmerek a kapott kölcsönökkel teljes termelőképeségüket fejthetik majd

ki az állattenyésztés és a földművelés terén. A kölcsönök hosszabblejáratuak lesznek, mint a pénztintézetek rövidlejáratu kölcsönöi.

Párizsban még nem érkezett megbízható hír Newyorkból arról, hogy Roosevelt megváltoztatta volna pénzügyi politikáját, így a dollárban a javuló tendenciát a kontremín fedezésvásárlásainak tulajdonítják.

A Chicago Tribune távirata szerint amerikai pénzügyi körökben növekvő aggodalommal néznek a december közepe hadiadóssági esedékességek dátuma elé. Híre jár, hogy a kincstár a kormánytól 9-12 hónapra szóló kötvények, vagy pedig fedezetlen dollárbankjegyek kibocsátását fogja kérni.

A német-francia közvetlen tárgyalások küszöbön állanak?

Londonban cáfolják az olasz-angol megegyezést a leszerelési politika terén. Február, vagy március előtt nem kerülhet sor a leszerelési konferencia felállítására

Népszövetségi körökben teljesíthetetlennek tartják Hitler igényét a Saar-vidékre

London, november 30. Beavatott helyről szerzett értesülések alapján a lapok azt írják, hogy az olasz és az angol kormányok között a leszerelési politika terén megegyezés jött létre.

Ezzel szemben a Reuter távirati iroda felhatalmazást kapott egyes angol lapok azon hírének megcáfolására, amely szerint Mussolini angol hivatalos hozzájárulás mellett abban az irányban dolgozik,

hogy a négyhatalmi szerződést az Egyesült Államok, Oroszország és Japán bevonásával hétfatalmi szerződéssé fejlessék ki.

Főhivatalos angol helyen csak annyit koncentálnak, hogy Mussolini a Népszövetség reorganizációját valóban akként kívánja keresztülvinni, hogy abba két kilépett hatalom, Japán és Németország visszalépjen s hogy a két nem esatlakozott hatalom, az Egyesült Államok és Oroszország is bekapcsolódjanak.

A *Mantín* egyidejű értesülései szerint a német-francia közvetlen tárgyalások küszöbön állnak.

Politikai körökben hangoztatják, hogy Franciaország aligha lesz hajlandó annak elfogadására, hogy Németor-

szág a Reichswerht 300 ezer főre emelje.

A népszövetségi főtáskari hivatalhoz közelálló körökben úgy hírlik, hogy a leszerelési probléma megoldása ügyében most már a legsürgősebben megindul a diplomáciai eszmecsere az európai kormányok között.

Genfben ezzel kapcsolatban lehetségesnek tartják, hogy február, vagy március előtt nem fog sor kerülni a leszerelési konferencia felállítására. Egyelőre a hatalmak kormányai között sem indultak még meg a diplomáciai előkészítő tárgyalások.

Népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint, ha a hatalmak közötti eszmecsere valamilyen eredményre fog vezetni, létrejön a közös tanácskozás.

ha nem is teljesen hivatalos jelleggel.

Egyébként népszövetségi körökben teljesíthetetlennek tartják Hitler azon kívánságát, hogy Franciaország népszavazás bevétele nélkül azonnal bocsássa vissza Németországnak a Saar-vidéket. Ez a terület ugyanis népszövetségi védelem alatt önkormányzattal él 1935-ig és sorsáról csakis lakói dönthetnek, amikor a döntés ideje elérkezik.

Nem lehet hozzájárulni ahhoz, hogy a Saar-vidék cserebere tárgya legyen.

Egyidejű bécsi jelentés szerint a német-osztrák helyzet hivatalosan engedett feszültségéből. Londoni jelentés szerint Avenol népszövetségi főtáskart december 10. táján az angol fővárosba várják. A népszövetségi főtáskart tájékoztatni kíván szerezni afelől, hogy angol hivatalos körökben miként vélekednek a Népszövetségre vonatkozó reformterveket illetően.

London, november 30. Az angol alsóház ülésén Baldwin helyettes miniszterelnök interpellációkra adott válaszában rámutatott arra, hogy Anglia eddig komolyan vette a leszerelési törekvéseket és ez az oka annak, hogy a légi fegyverkezés terén messze mögötte maradt a hatalmaknak.

A helyettes miniszterelnök, annak szükségességét hangsúlyozta, hogy kellőképpen meg kell szervezni Anglia légi védelmét.

Lord Londonderry légügyi miniszter bejelentette, hogy Anglia törekvései arra fognak irányulni, hogy egyenlő színvonalat érjen el a légi fegyverkezés terén a többi hatalmakkal.

Párizs, november 30. A Temps elutasító álláspontra helyezkedik a német-francia ellentétek ügyében felajánlott olasz közvetítéssel szemben. A lap rámutat arra, hogy az olasz diplomácia az utóbbi hetekben rendkívül élénk tevékenységet fejt ki, veszélyes külpolitikai akciók ügyében.

Mussolini a jelek szerint a Népszövetség helyébe össze akarja hozni a nagyhatalmak kormányzótanácsát, amelyet akként kísérel meg valósítani, hogy a négyhatalmi egyezményhez csatlakozásra kívánja rábírní az Egyesült Államokat, Oroszországot és Japánt.

Franciaország nem nyugodhatik abba bele, hogy az olasz fasizmus és a német fajvédők jussanak vezetőszerephez ebben az alakulatban. A Temps figyelmeztet arra, hogy a Népszövetség a döntőbírói és a közvetítői szerep vállalója ne térjen rá ingoványos utra.

Lámpavasra akasztotta magát egy kolozsvári asszony. A Honvéd-uccában egy idegbeteg asszony, egyedülmaradva lakásán, a lámpavas kampójára felakasztotta magát és meghalt. Az asszony, Boros Mária, elváltan élt férjétől, akit még mindig szeretett. Brucsuvelében is ezzel indokolja meg öngyilkosságát. A rendőrség a hátrahagyott három levelet a címzettekhez eljuttatta.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó vállalatja nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Barjitu, I. Pop (v. Brassai u.) 16. Telefon: 9-77

Taxa postala
plătită în num.
No. 224.713-929.

Baron L. Pop
Telefon: 9-77. E
Havonta 118, neg
évre 600, egészév
földre: Havonta
félre 6, egészév
detések díjszabás
KELET" az erd
ssidóság egyetlen
keink utannyoma
rás megjelöléséve

A mézeshetek

Ó, mily nagy lé
pénzügyminiszter
Szinte nem kis v
teményt kellene i
aki közvetlenül pá
is gondol, hogy a
egy szerelmes
próbálja.

Azt írja ma, de
ügyminiszter, hog
zetők szegénységé
részleteket is el s
többi...

Ezt írja ma, m
könyvekig ható n
ságot téve Bratían
niszter...

Január 10-én ny
Ezt a dátumot me
tani fogunk...

Amikor az embe
mány szeret jó és
retű a népet, az ad
aki forgalmaz, az
a kortes, aki kér,
ért kár...

A kormány ilye
öt, az adósságok 75 sz
konverzió kiterjesz
megszüntetését igen
norhaugon, amely
díjt ameg a választ

De miután nekü
gyakorlatunk van
ban, hogy a mézes
szelmes odaadass
nány a népet, min
A mézeshetek u
nek a házasságban.

A férj: a korim
jól el fogja puffó
a választókat.

Aminthogy ez m
minden választás u

Panther beszél

Panther, az elől
Budapestre érkezett
üyeirol, amelyeket
ban élt át.

A disztíngvált k
minden túlzástól n
olyan rémségeket n
uralomról, amelyel
ramentum, egy elf
hálva, minden bl
nyilvánítanak ki

Az emberiség től
hemzsegt azoktól a
tyeket csak emberi
genia" találhatott

Ismerjük a közé
kamarák borzalma
tenetes kegyetlensé
hordák vandál pus
hátborzongató sza
eselekedetei számos
színeze, sőt felna

S ezek a borzala
törpülnek ama bo
lyeket Panther, az
tes angol újságíró,
teljesebb óvatossá
gi viszonyokról fe

Ha ezeket a borza
csak a fele helyese
sal venné tudomá
nem kerülhetné el
hogy a történelem
a világtörténelem
belyegezzék meg, a
mert nem lehet bod

Am Panther, a
azt is szükségesnek
Németországban m
ni elégtelenség
rék uralma ellen,
netes terror nyomá
ken tartani.

Lehetetlennek lát
szenvető többsége
pes viseini az elvis
nokságánál külön
nem ismert a vilá
szembeforduló erő
masabbat.

Ami Németorszá
minden idők borz